

Η ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ  
ΚΑΛΑΜΑΤΑ



## «Η ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΑΛΑΜΑΤΑ»

Για την ΚΑΛΑΜΑΤΑ της δεκαετίας 1980-1990 η πολιτιστική ανάπτυξη αποτελεί θέμα πρώτης προτεραιότητας. Μια αδιάκοπη προσπάθεια 10 χρόνων έχει ήδη αρχίσει να αποδίδει καρπούς. Πράγματι, το σημερινό ζηλευτό πολιτιστικό επίπεδο είναι αποτέλεσμα ενός μακρόχρονου κι επίμονου προβληματισμού, σχεδιασμού και πειραματισμού στην πράξη.

Επιστέγασμα των προσπαθειών αυτών και αρχή μιας δυναμικής περιόδου σφαιρικής παρέμβασης από τη μεριά του Δήμου ήταν η δημιουργία της Δημοτικής Επιχείρησης Πολιτιστικής Ανάπτυξης Καλαμάτας και η υπογραφή με το Κράτος της σχετικής Προγραμματικής Σύμβασης το 1985. Οι στόχοι της Δ.Ε.Π.Α.Κ. περιγράφονται με ακρίβεια και σαφήνεια στο προοίμιο της Προγραμματικής Σύμβασης:

«Με την παρούσα Προγραμματική Σύμβαση καθορίζεται ένα μακροχρόνιο πλαίσιο συμφωνίας μεταξύ των συμβαλλομένων μερών και προσδιορίζονται οι τρόποι και οι διαδικασίες υλοποίησης αυτής της συμφωνίας, η οποία έχει ως σκοπό — μέσω της ενεργητικής και συντονισμένης παρέμβασης των συμβαλλομένων — την ουσιαστική και ολοκληρωμένη πολιτιστική ανάπτυξη της Καλαμάτας και της ευρύτερης περιοχής.

Με τους πολιτιστικούς θεσμούς που συγκροτούνται με τη σύμβαση αυτή, θα αναπτυχθούν δραστηριότητες σε τρεις αλληλένδετους τομείς:

- α) τον εκπαιδευτικό
- β) τον επιμορφωτικό και
- γ) τον ψυχαγωγικό

σύμφωνα με τις ειδικές διατάξεις της παρούσας σύμβασης. Τα συμβαλλόμενα μέρη υπογραμμίζουν ότι οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες (επαγγελματικά και ελεύθερα τμήματα των Σχολών που προβλέπει η παρούσα Σύμβαση), θα συνδυαστούν μ' ένα σύνολο επιμορφωτικών πρωτοβουλιών (ό-

πως σεμινάρια, τα εργαστήρια, οι εκδόσεις, οι διαλέξεις κ.λ.π.) και ψυχαγωγικών εκδηλώσεων (όπως οι παραστάσεις, προβολές, εκθέσεις, φεστιβάλ κ.λ.π.).

Τα συμβαλλόμενα μέρη τονίζουν, ότι επιδίωξή τους είναι να καλλιεργήσουν σε βάθος την καλλιτεχνική ευαισθησία και την αγάπη για τις τέχνες, να τη συνδυάσουν με την ανάπτυξη ερασιτεχνικών και επαγγελματικών ομάδων, καθώς και με την άρτια και υψηλής ποιότητας εκπαίδευση εκείνων που θέλουν να ασχοληθούν επαγγελματικά με τις Καλές Τέχνες».

Ωστόσο η εφαρμογή αυτής της Σύμβασης δεν θα ήταν δυνατή αν δεν είχαν προηγηθεί ορισμένες ενέργειες αποφασιστικής σημασίας.

Ξεκινώντας από την πεποίθηση ότι πολιτισμός δεν είναι μόνο τα γράμματα και οι τέχνες αλλά γενικότερα η σχέση μας με το περιβάλλον καθώς και η σχέση μας με τον άλλο, η τοπική αυτοδιοίκηση είχε δώσει τεράστια σημασία στον ανασχεδιασμό της πόλης και στην πολεοδομική εξασφάλιση της λειτουργικότητας κάθε μορφής πολιτιστικής δραστηριότητας.

Μέσα σ' αυτά τα πλαίσια εντάσσεται και η δημιουργία του Δημοτικού Πάρκου Σιδηροδρόμων (στο οποίο θα επανέλθουμε πιο κάτω) και η εξασφάλιση μιας σημαντικής κτιριακής υποδομής — κατά μήκος ενός κάθετου άξονα που διασχίζει την πόλη από βορρά προς νότο — αισθητικά και λειτουργικά κατάλληλης για την υποδοχή και την προβολή όλων των προβλεπόμενων λειτουργιών.

Μια άλλη εμπειρία που προηγήθηκε και η οποία βοήθησε αποφασιστικά στην δημιουργία ενός πρόσφορου κλίματος στην πόλη αλλά και στην συγκεκριμενοποίηση των νέων αναγκών, οργανωτικών και πολιτιστικών, ήταν η ίδρυση του Δημοτικού Περιφερειακού Θεάτρου Καλαμάτας το 1983.

Για τη λειτουργία του ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ.Κ. κατασκευάστηκε θέατρο τριακοσίων θέσεων, στο κέντρο της πόλης, στον χώρο μιας παλιάς αποθήκης. Ο χώρος αυτός, λόγω της θέσης του, της αισθητικής του, αλλά και της λειτουργικότητάς του, επεβλήθηκε αμέσως σαν το κέντρο κάθε πολιτιστικής δραστηριότητας.



Η Κεντρική Σκηνή του Δημοτικού Περιφερειακού Θεάτρου Καλαμάτας (ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ.Κ)



Η Νέα Σκηνή του ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ.Κ. που στεγάζεται στο Κτίριο ΦΙΛΑΡΜΟΝΙΚΗΣ του ΔΗΜΟΥ

Το ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ.Κ. ξεκίνησε το φιλόδοξο πρόγραμμά του με τα σημαντικότερα έργα του διεθνούς δραματολογίου και με αξιόλογες συνεργασίες συντελεστών και ηθοποιών. Πολύ γρήγορα αναδείχτηκε σ' έναν από τους δυναμικότερους και σοβαρότερους εκπροσώπους του νέου θεσμού των περιφερειακών θεάτρων. Η επταετής πορεία του χαρακτηρίζεται από τολμηρές και πρωτότυπες παραγωγές, που δεν άργησαν να γίνουν αισθητές και πέρα από τη Μεσσηνία. Ιδιαίτερα οι θεατρικοί κύκλοι της Αθήνας είχαν συχνά την ευκαιρία να δουν και να εκτιμήσουν την δουλειά του θεάτρου.

Έτσι λίγο-λίγο το ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ.Κ. κέρδισε την εμπιστοσύνη των πιο αξιόλογων ανθρώπων του θεάτρου, που με χαρά και αγάπη εργάστηκαν, και συνεχίζουν να εργάζονται, για την προώθηση του θεσμού και την εμπέδωσή του στην συνείδηση του λαού της Καλαμάτας.



↑  
← «Όνειρο θερινής νύχτας» του Σαίξπηρ  
από το Δημοτικό Περιφερειακό θέατρο Καλαμάτας.

Η αγάπη των κατοίκων για το καλό θέατρο εκφράζεται επίσης μέσα από το Μεσσηνιακό Ερασιτεχνικό Θέατρο, που ιδρύθηκε το 1977 και που συγκεντρώνει ανθρώπους κάθε ηλικίας και κάθε επαγγέλματος, με κοινό παρονομαστή το πάθος τους για το θέατρο.

Το ΜΕΘ χαίρει μεγάλης εκτίμησης στην πόλη μας, το ρεπερτόριό του καλύπτει ένα μεγάλο φάσμα της ελληνικής και ξένης θεατρικής φιλολογίας, και οι παραστάσεις του αναμένονται πάντοτε με μεγάλο ενδιαφέρον. Έχει επανειλημμένα συνεργαστεί με γνωστούς σκηνοθέτες και έχει κερδίσει πολλές διακρίσεις στα διάφορα φεστιβάλ ερασιτεχνικού θεάτρου στη χώρα μας.

Θα ήταν όμως άδικο να μην αναφέρουμε και τους υπόλοιπους πολιτιστικούς συλλόγους που υπήρχαν και δρούσαν στην πόλη μας πολύ πριν την ίδρυση της Δ.Ε.Π.Α.Κ., και οι οποίοι, όπως θα φανεί αργότερα, εντάχθηκαν αρμονικά στις νέες προοπτικές που αυτή δημιούργησε.



Μεσσηνιακό Ερασιτεχνικό Θέατρο  
(Από τις πρόβες του έργου «Δεν πληρώνω δεν πληρώνω»  
του Ντάριο Φο)

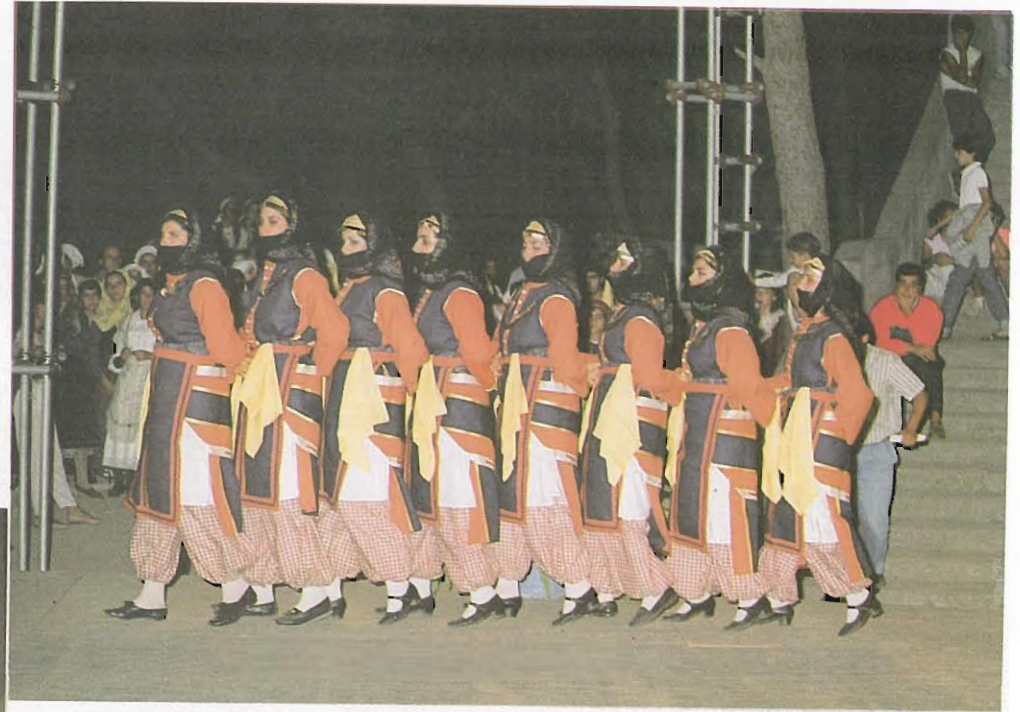
Στον τομέα των παραδοσιακών χορών δύο σύλλογοι έχουν αναπτύξει σημαντική δραστηριότητα:

Το Λύκειο Ελληνίδων (έτος ίδρύσεως 1967, αριθ. μελών 210) και ο Μορφωτικός Σύλλογος (έτος ίδρύσεως 1976, αριθ. μελών 250).

Οι δύο αυτοί σύλλογοι έχουν πολύ βαθιές ρίζες μέσα στην κοινωνία της Καλαμάτας και οι παραστάσεις τους συγκεντρώνουν πάντοτε ένα πολυπληθές και ενθουσιώδες κοινό.



Χορευτικό Τμήμα του Μορφωτικού Συλλόγου



Κοπέλες του Λυκείου των Ελληνίδων με Ελληνικές Παραδοσιακές Φορεσιές από την εξαιρετική συλλογή του.

Το χορωδιακό τραγούδι στην Καλαμάτα έχει μια μακριά παράδοση.

Ο Ορφέας είναι το πιο παλιό από τα ενεργά σωματεία της πόλης (έτος ιδρύσεως 1957) και η παρουσία του ήταν και είναι πολύ δυναμική. Συγκεντρώνει ανθρώπους με αληθινό μεράκι για το τραγούδι και συχνά συνεργάζεται με πολύ αξιόλογους μαέστρους. Έχει ένα ευρύ ρεπερτόριο, με κέντρο βάρους το ελληνικό τραγούδι.

Εκτός από εμφανίσεις στην Καλαμάτα, συμμετέχει συχνά σε χορωδιακά φεστιβάλ της χώρας μας.

Ο Ακρίτας είναι ένα άλλο μουσικό σωματείο (έτος ιδρύσεως 1975) που τελευταία δραστηριοποιείται όλο και περισσότερο, στον χώρο κυρίως της χορωδιακής μουσικής.



«Ο Ακρίτας» σε συναυλία.



*Ο κινηματογράφος έχει επίσης στην πόλη μας φανατικούς φίλους, οι οποίοι το 1979 ίδρυσαν την Κινηματογραφική Λέσχη Καλαμάτας και έκτοτε λειτουργούν με μεγάλη συνέπεια, σαν εστία προβληματισμού, αναζήτησης και διάδοσης του καλού κινηματογράφου, ελληνικού και ξένου. Έχουν έτσι δημιουργήσει ένα πιστό κοινό, που συμμετέχει ενεργά στον προβληματισμό και παρακολουθεί ανελλιπώς τις δραστηριότητες της Λέσχης.*



«Το στέκι» της Κινηματογραφικής Λέσχης Καλαμάτας



Το κτίριο που στεγάζει την Κινηματογραφική Λέσχη Καλαμάτας.



Ένας ιδιότυπος, τέλος, και ιδιαίτερα αγαπητός από τους κατοίκους θεσμός είναι τα Ανθεστήρια, που κάθε χρόνο την άνοιξη διοργανώνει εντυπωσιακές γιορτές, όπου τα λουλούδια συναγωνίζονται σε ομορφιά και χάρη την νεολαία που συμμετέχει.



Από τις εκδηλώσεις των Ανθεστηρίων (παρέλαση αρμάτων)

Πέρα από τους συλλόγους αυτούς, μεγάλη δραστηριότητα στην πόλη μας είχε από παλιά αναπτύξει η «Φιλαρμονική του Δήμου Καλαμάτας», που συστάθηκε σε Νομικό Πρόσωπο το 1939, με σκοπό την «διάδοση της μουσικής και την ψυχαγωγία των κατοίκων». Η ιστορία της Φιλαρμονικής έχει να επιδείξει πολλές επιτυχείς εμφανίσεις εντός και εκτός Καλαμάτας — στην Αθήνα εμφανίστηκε το 1967 στον Παρνασσό — και πολλές διακρίσεις σε μουσικούς διαγωνισμούς. Σήμερα έχει στο δυναμικό της 42 εκτελεστές και 45 μαθητές.

Όλην αυτήν την πολιτιστική δραστηριότητα έπρεπε η Δ.Ε. Π.Α.Κ. να στηρίξει, να συμπληρώσει και να εντάξει σε μία γενικότερη αντίληψη για την πολιτιστική ανάπτυξη της πόλης, σεβόμενη την αυτονομία και την ιδιαιτερότητα του κάθε φορέα.

Από την Προγραμματική Σύμβαση προβλεπόταν η δημιουργία πέντε νέων τομέων: Μουσικής, Χορού, Εικαστικών, Κινηματογράφου και Ελεύθερου Χρόνου.

Απ' αυτούς βρίσκονται σήμερα σε πλήρη άνθιση οι τέσσερις, ενώ από εφέτος είναι σε θέση να λειτουργήσει και ο Κινηματογράφος.

Το κοινό ιδεολογικό υπόβαθρο όλων των καλλιτεχνικών τομέων της Δ.Ε.Π.Α.Κ. μπορεί να συνοψισθεί στην πεποίθηση ότι κάθε αυθεντική τέχνη απελευθερώνει, αναπτύσσει και εξυψώνει τον άνθρωπο που έρχεται σ' επαφή μ' αυτήν, τόσο περισσότερο όσο πιο ενεργητική είναι αυτή η συμμετοχή του. Αυτό συνεπάγεται την παράλληλη ανάπτυξη δραστηριοτήτων σε τρία επίπεδα, το εκπαιδευτικό, το επιμορφωτικό και το ψυχαγωγικό, όπως ακριβώς προβλέπεται στο προόμιο της Προγραμματικής Σύμβασης.

Μια άλλη βασική αρχή που διέπει την δραστηριότητα των καλλιτεχνικών τομέων είναι η ευρύτητα πνεύματος και ο σεβασμός με τον οποίο αντιμετωπίζονται οι διαφορετικοί πολιτισμοί των διαφόρων λαών, αλλά και οι διαφορετικές πολιτιστικές συμπεριφορές των διαφόρων κοινωνικών ομάδων μέσα στην ίδια την χώρα.

Η πιο προχωρημένη όμως θέση της Δ.Ε.Π.Α.Κ. είναι αυτή που αφορά την σύγχρονη δημιουργία: «Όσο είναι απαραίτητο η καλλιέργεια του πνεύματος και της ευαισθησίας να στηρίζεται στην παράδοση (με την πιο ευρεία έννοια του όρου) άλλο τόσο είναι αναγκαία η δημιουργία προϋποθέσεων υπέρβασης της παράδοσης, σε άμεση σχέση με το κοινωνικό γίνεσθαι»

Αυτές τις γενικές αρχές εξειδικεύει και εφαρμόζει στην πράξη ο κάθε τομέας, με τρόπο που αρμόζει στις ιδιαιτερότητες της κάθε τέχνης.

Ο Μουσικός Τομέας έχει σαν κεντρικό πυρήνα το Δημοτικό Ωδείο.

Στεγασμένο σ' ένα πολύ όμορφο παραδοσιακό κτίριο του 19ου αιώνα, ειδικά διαμορφωμένο και πλήρως εξοπλισμένο για τις ανάγκες ενός σύγχρονου Ωδείου, συγκεντρώνει σήμερα γύρω στους 750 μαθητές. Τριάντα έξι καθηγητές, οι περισσότεροι των οποίων έρχονται από την Αθήνα, καλύπτουν το σύνολο σχεδόν των κλασικών μαθημάτων και οργάνων.

Νέες μέθοδοι διδασκαλίας, απαλλαγμένες από τον γνωστό ακαδημαϊσμό και σχολαστικισμό, προπαρασκευαστικά τμήματα βασισμένα στις «ενεργητικές μεθόδους», έμφαση στην ελληνική μουσική, παραδοσιακή και βυζαντινή, συγκρότηση φωνητικών και οργανικών ομάδων, συχνές μαθητικές επιδείξεις, προσδίδουν στο Ωδείο ένα εύφορο και δημιουργικό κλίμα.

Από το Ωδείο ξεκινά ένας μεγάλος αριθμός επιμορφωτικών δραστηριοτήτων (σεμιναρίων, διαλέξεων, σχολιασμένων συναυλιών και ακροάσεων, εργαστηρίων κ.λ.π.) που απευθύνονται τόσο στα παιδιά όσο και στο κοινό. Για το πλατύ όμως κοινό της Καλαμάτας οργανώνεται κάθε χρόνο σειρά εκδηλώσεων, που περιλαμβάνει όλα τα είδη της μουσικής.



← Το κτίριο του Ωδείου Καλαμάτας



↶ Μάθημα στο Ωδείο. ↷



Η Καλαμάτα είναι σίγουρα μια από τις ελάχιστες πόλεις της Ελλάδας που έχει ταχτικές εβδομαδιαίες συναυλίες στην διάρκεια του χειμώνα. Όσο για το καλοκαίρι, η βασική ανησυχία του Μουσικού Τομέα κατευθύνεται στην παραγωγή αυθεντικών μουσικών γεγονότων, οργανωμένων ειδικά για την Καλαμάτα. Οι εκδηλώσεις αυτές άλλοτε εντάσσονται σ' ένα φεστιβάλ θεματικού χαρακτήρα (π.χ. «Όπερα» ή «Μουσική για παιδιά») άλλοτε πάλι παίρνουν την μορφή ενός μεγάλου σύνθετου θεάματος και βασίζονται στη συνεργασία επαγγελματιών καλλιτεχνών με τις ντόπιες δυνάμεις (μαθητές όλων των εργαστηρίων και σχολών της Δ.Ε.Π.Α.Κ., ερασιτέχνες, μέλη τοπικών πολιτιστικών συλλόγων, χορωδοί, μουσικοί της Φιλαρμονικής, κ.ά.) Δεν παραμελείται ωστόσο και η ψυχαγωγία του πλατύτερου κοινού, με εκδηλώσεις συμβατικότερου και μαζικότερου χαρακτήρα.



«Σ' έξι λέξεις να μην μπλέξεις» - Μουσικό θέατρο.  
(Από τις εκδηλώσεις του Τομέα της Μουσικής)  
Παραγωγή της ΔΕΠΑΚ



Βραδιά Κρητικής μουσικής και ποίησης  
(Από τις Εκδηλώσεις του Τομέα της Μουσικής)



«Σ' έξι λέξεις να μην μπλέξεις» - Μουσικό θέατρο.  
(Από τις εκδηλώσεις του Τομέα της Μουσικής)  
Παραγωγή της ΔΕΠΑΚ



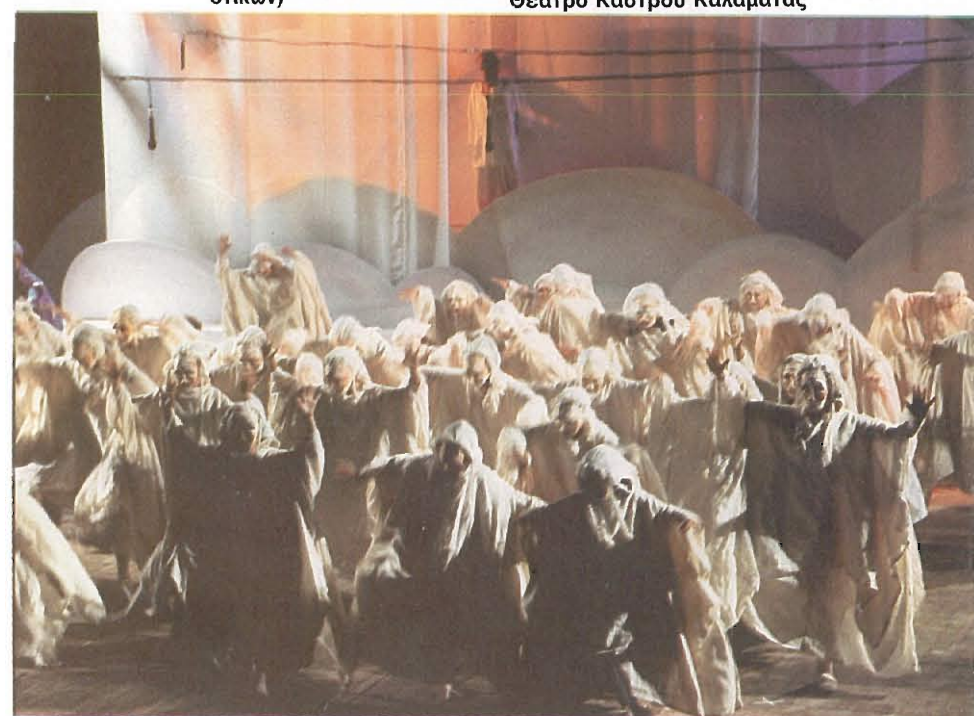
«Υψηρέτρια - Κυρά» - κωμική όπερα του Περγκολέζι  
(Από τις εκδηλώσεις του Τομέα της Μουσικής).



«Το τραγούδι του Αιώνα» - Όπερα (παραγωγή της ΔΕΪΑΚ  
με συμμετοχή των τριών Τομέων, Μουσικής, Χορού, Εικαστικών)  
Θέατρο Κάστρου Καλαμάτας



«Το τραγούδι του Αιώνα» — Όπερα (παραγωγή της ΔΕ-  
ΠΑΚ με συμμετοχή των τριών Τομέων, Μουσικής, Χορού,  
Εικαστικών)  
Θέατρο Κάστρου Καλαμάτας



«Το τραγούδι του Αιώνα» — Όπερα (παραγωγή της ΔΕ-  
ΠΑΚ με συμμετοχή των τριών Τομέων, Μουσικής, Χορού,  
Εικαστικών)  
Θέατρο Κάστρου Καλαμάτας

Ο Τομέας Χορού στηρίζει επίσης τη λειτουργία του στην Σχολή Χορού, στην οποία μπορεί να φοιτήσει κάθε παιδί και κάθε ενήλικας που επιθυμεί να έχει μια καλύτερη επαφή με την τέχνη αυτή. Η Σχολή συγκεντρώνει σήμερα περίπου 500 μαθητές, ενώ κι εδώ οι δάσκαλοι, επιλεγμένοι με μεγάλη υπευθυνότητα, έρχονται από την Αθήνα. Ιδιαίτερη σημασία δίνεται στην επικοινωνία του δασκάλου με το πολύ μικρό παιδί, γιατί αυτό θα παίξει καθοριστικό ρόλο στην μετέπειτα εξέλιξή του.

Για τα παιδιά που δείχνουν ιδιαίτερα προσόντα και που μελλοντικά θα μπορούσαν ν' ασχοληθούν επαγγελματικά με το χορό, λειτουργεί από την ηλικία των 9 ετών ειδικό προεπαγγελματικό τμήμα, το «Φυτόριο». Έτσι η ερασιτεχνική κι η επαγγελματική ενασχόληση συνυπάρχουν και συνδυάζονται αρμονικά.

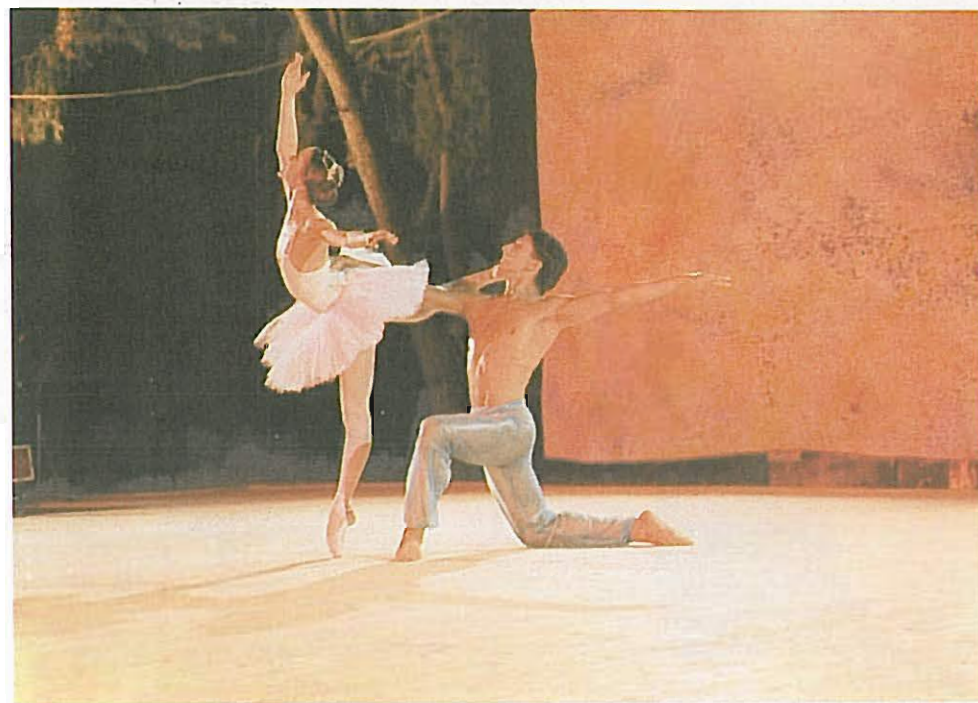
Η Σχολή δεν έχει μονομερή προσανατολισμό. Τα μαθήματα κλασσικού μπαλέτου, βάσει της χορευτικής τέχνης, συμπληρώνονται με μαθήματα σύγχρονου χορού, ρυθμικής, κ.λ.π.

Μεγάλη σημασία δίνεται επίσης στις διαλέξεις, στα σεμινάρια, στα εργαστήρια, που εκτός από τους μαθητές ενδιαφέρουν και ειδικές κατηγορίες εργαζομένων (π.χ. εκπαιδευτικούς, κ.α.)

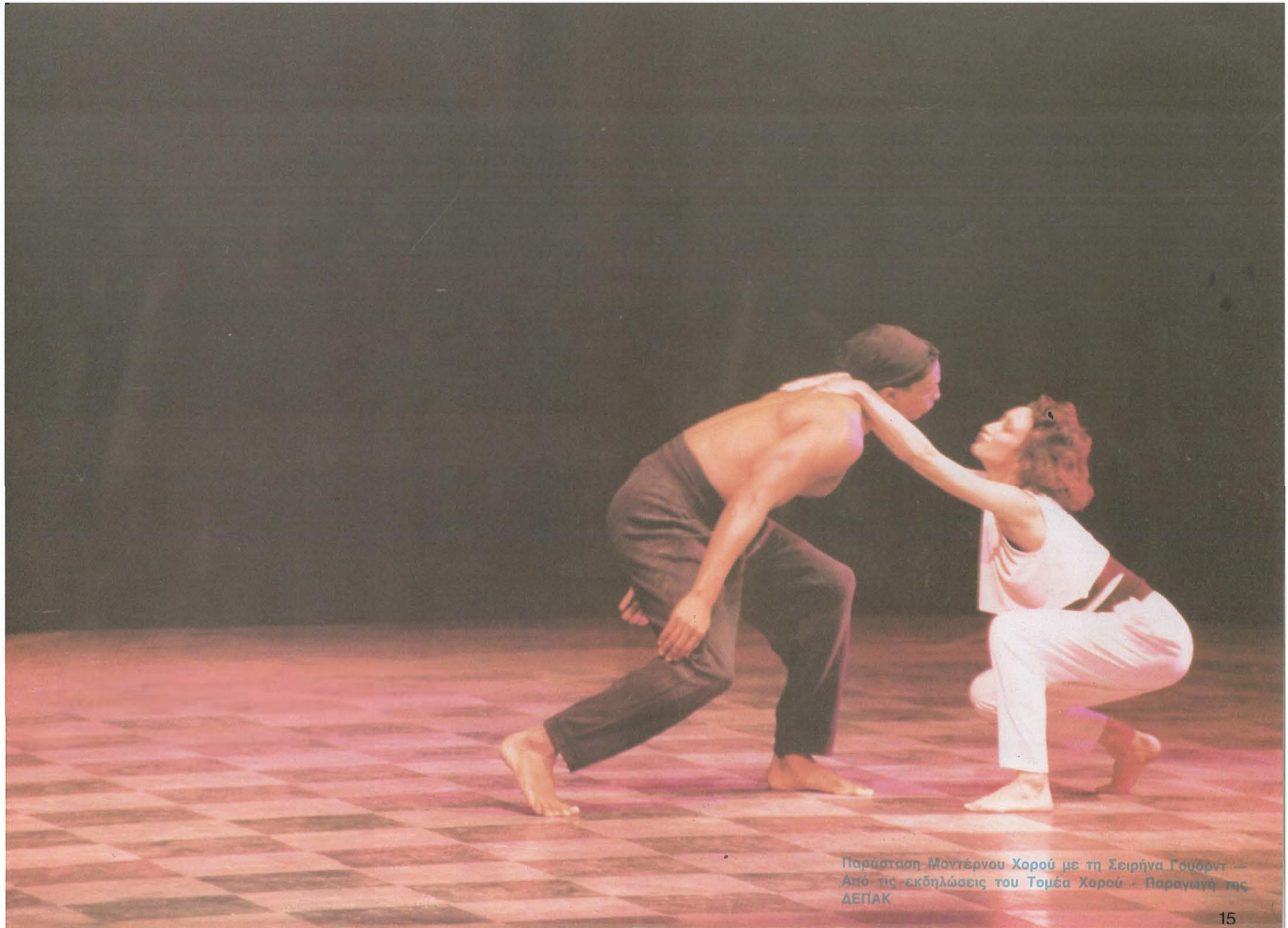
Μια άλλη σημαντική πρωτοβουλία της Σχολής Χορού είναι η σύσταση ερευνητικών ομάδων για την εκπόνηση πρότυπων διδακτικών προγραμμάτων και μεθόδων. Αν σ' αυτά προσθέσουμε και τις παραστάσεις χορού που προσφέρονται σε ταχτικά διαστήματα, χειμώνα και καλοκαίρι, στους κατοίκους της πόλης, έχουμε την πλήρη εικόνα των δραστηριοτήτων του Τομέα Χορού.



Παράσταση Σύγχρονου Χορού στο θέατρο του Κάστρου.  
— Από τις εκδηλώσεις του Τομέα Χορού



Από το αφιέρωμα στο Ελληνικό Μελόδραμα. Από τις εκδηλώσεις του Τομέα Χορού



Παράσταση Μοντέρνου Χορού με τη Σειρήνα Γουόρντ —  
Από τις εκδηλώσεις του Τομέα Χορού - Παραγωγή της  
ΔΕΠΑΚ

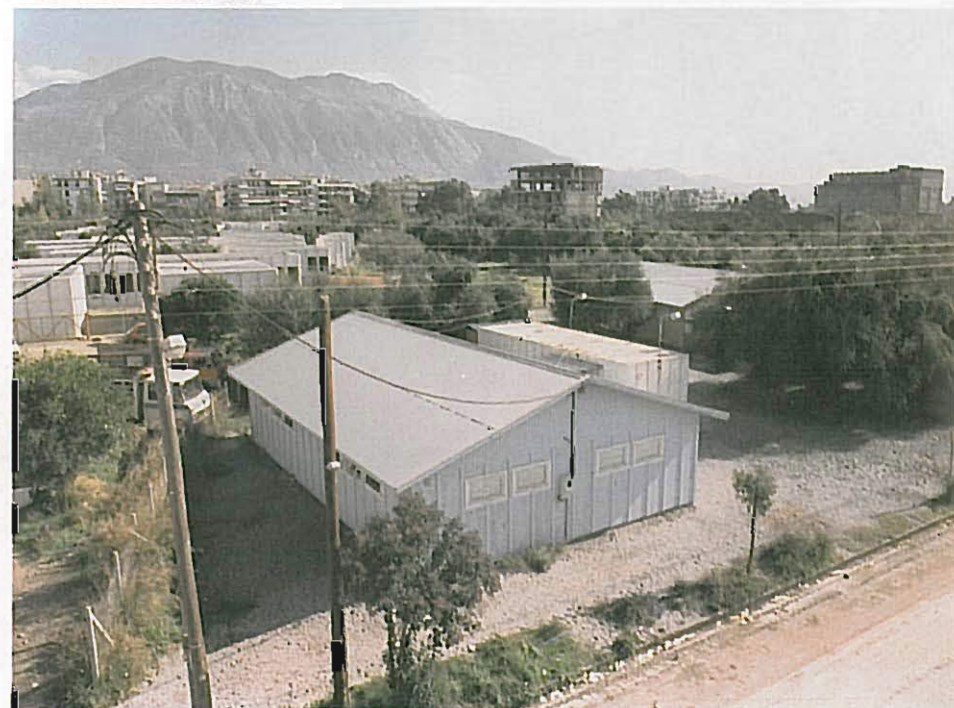
Να σημειώσουμε εδώ ότι μετά τους σεισμούς και τις σημαντικές ζημιές που υπέστη το πανέμορφο παραδοσιακό κτίριο που στέγαζε τη Σχολή, τα μαθήματα γίνονται σε λυόμενα κτίρια που προσφέρθηκαν και διαμορφώθηκαν για τις ανάγκες της Δ.Ε.Π.Α.Κ. Η Σχολή σύντομα θα επανέλθει στο κτίριό της.



Τα λυόμενα όπου στεγάζουν τη Σχολή Χορού μετά το σεισμό.



«Ζουμπούλειο». Το κτίριο της Σχολής Χορού. (επισκευαζόμενο μετά τους σεισμούς)



Τα λυόμενα όπου στεγάζουν τη Σχολή Χορού μετά το σεισμό.

Ο Τομέας Εικαστικών προσφέρει στους ενδιαφερόμενους διάφορα εργαστήρια (μικτών υλών, κεραμικής, κ.λ.π.) που λειτουργούν σε ιδανικές συνθήκες, σ' ένα παραδοσιακό κτίριο μεγάλης αισθητικής αξίας, και με δασκάλους έμπειρους και εμπνευσμένους. Συγκεντρώνει γύρω στους 300-350 μαθητές, μικρούς και μεγάλους και δίνει σ' όλους την ευκαιρία, ταλαντούχους ή μη, να εκφραστούν και ν' αναπτύξουν την ευαισθησία τους και τις δημιουργικές τους δυνατότητες.

Ιδιαίτερα το εργαστήριο της Κεραμικής έχει αναπτύξει μεγάλη δραστηριότητα και συνεργάζεται με αντίστοιχα κέντρα του εξωτερικού.

Μαθήματα γενικότερου ενδιαφέροντος (π.χ. Ιστορία της Τέχνης) οργανώνονται για την ευαισθητοποίηση και την ενημέρωση ενός πλατύτερου κοινού, ενώ παράλληλα δεν λείπουν τα ειδικά σεμινάρια με στόχο την επιμόρφωση των παιδαγωγών και δασκάλων.



«Κτίριο Κοτταρόπουλου». Εδώ στεγάζονται τα Εργαστήρια Εικαστικών Τεχνών και στην αίθουσα Τέχνης «Α. Τάσσο» οι εκθέσεις — εκδηλώσεις του Τομέα.



Η δουλειά στην Κεραμική



Η δουλειά στα εργαστήρια Ζωγραφικής



Αιχμή της δραστηριότητας του Εικαστικού Τομέα αποτελεί το Εκθεσιακό Πρόγραμμα, που εκπονείται σε συνεργασία με την Εθνική Πινακοθήκη και με την υποστήριξη των πιο έγκυρων θεωρητικών της Τέχνης. Οι εκθέσεις αυτές έχουν επιτύχει να φέρουν το κοινό της Καλαμάτας σ' επαφή με το σύνολο της Εικαστικής Δημιουργίας της Νεώτερης Ελλάδας.

Είναι χαρακτηριστικό ότι ο αριθμός των μαθητών των σχολείων που ξεναγούνται στις εκθέσεις φτάνει τα 1.500 παιδιά τον μήνα, ενώ το κοινό που στο ίδιο διάστημα επισκέπτεται τον εκθεσιακό χώρο φτάνει συχνά τις 2.500.



Ξεναγήση μαθητών Λυκείων σε Έκθεση.

Ξεναγήση σε Έκθεση. Από τις εκδηλώσεις του Τομέα Εικαστικών.

Με τον Τομέα του Ελεύθερου Χρόνου η Δ.Ε.Π.Α.Κ. καλύπτει τις δραστηριότητες εκείνες που δεν συνδέονται άμεσα με την καλλιτεχνική έκφραση και που ωστόσο βοηθούν στην βελτίωση των όρων ζωής, ιδιαίτερα των νέων. Απ' αυτή την άποψη οι προβλεπόμενοι χώροι και οι δραστηριότητές τους λειτουργούν σαν προθάλαμος για την πολιτιστική ανάπτυξη.

Κεντρικός πυρήνας για τον Τομέα αυτό είναι σίγουρα το Δημοτικό Πάρκο Σιδηροδρόμων, ένα από τα πιο πρωτότυπα και τολμηρά έργα της τοπικής αυτοδιοίκησης. Το Πάρκο αυτό περιλαμβάνει ένα Μουσείο των Ελληνικών Σιδηροδρόμων, που συγκεντρώνει μια επιλογή από παλαιές ατμομηχανές και βαγόνια. Εκτός από την ιστορική κι αισθητική αξία τους, τα βαγόνια αυτά είναι κατάλληλα διαμορφωμένα για να συμπεριλάβουν διάφορες δραστηριότητες, όπως Παιδική Βιβλιοθήκη, Παιδικός Σταθμός, Αναψυκτήριο κ.α. Άλλα βαγόνια παραχωρούνται σε δραστήριους τοπικούς όμιλους, όπως ο σκακιστικός όμιλος, ο φωτογραφικός κ.α.

Πέρα από τα βαγόνια, ο ελεύθερος χώρος του Πάρκου προσφέρει ακόμη διάφορα γήπεδα για αθλοπαιδιές, μια πολύ ευφάνταστη παιδική χαρά, ενώ η αμφιθεατρική διαμόρφωση ενός ευρύτερου χώρου επιτρέπει και τη διοργάνωση ποικίλων πολιτιστικών εκδηλώσεων (μουσικής, χορού, θεάτρου, κινηματογράφου, κουκλοθέατρου, καραγκιόζη, κ.λ.π.).

Το Πάρκο λειτουργεί επίσης σαν ανοιχτός εκθεσιακός χώρος για τη ζωγραφική και τη γλυπτική.

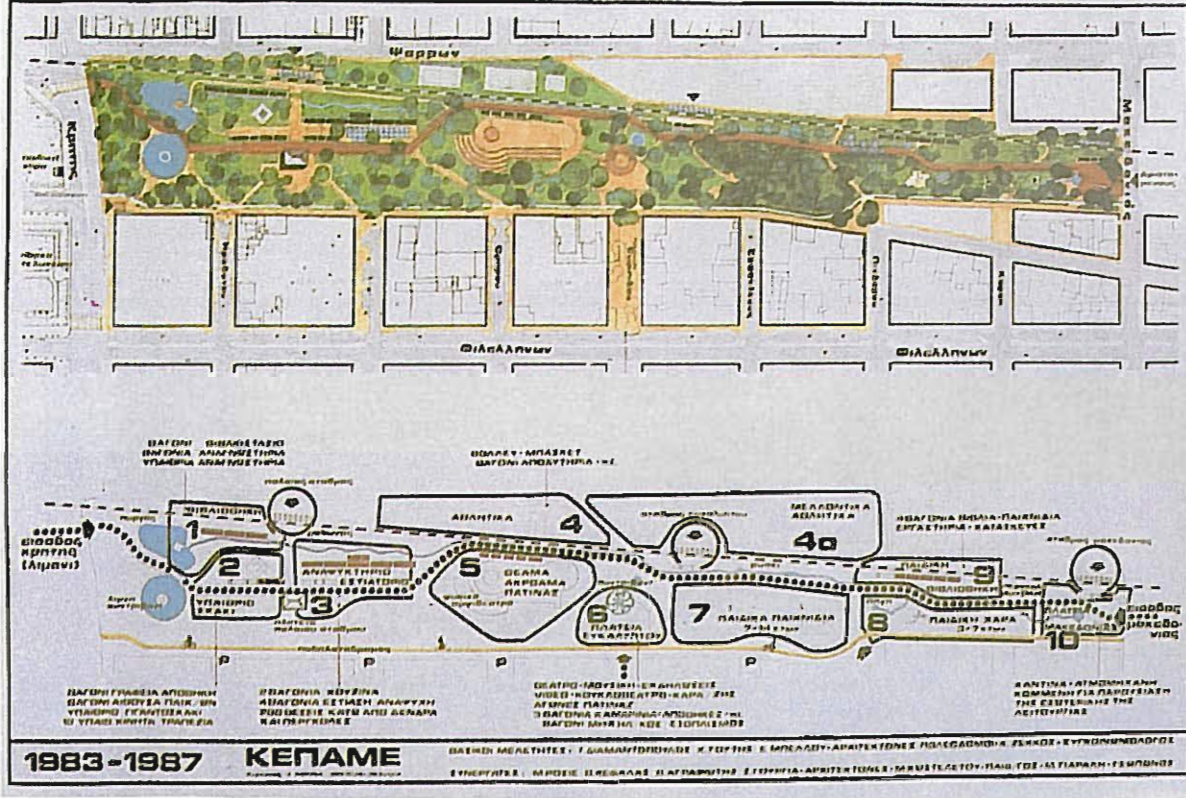
Είναι φανερό πως μ' όλες αυτές τις λειτουργίες το Δημοτικό Πάρκο Σιδηροδρόμων συνδυάζει την αναψυχή με τη δημιουργική απασχόληση και με την ενεργή συμμετοχή στις πολιτιστικές δραστηριότητες.

Απ' αυτή την άποψη είναι αντιπροσωπευτικό της φιλοσοφίας της Δ.Ε.Π.Α.Κ. και θα μπορούσε να θεωρηθεί σαν μια εναλλακτική πρόταση για τα Κέντρα Νεότητας.



Τα βαγόνια προσεκτικά αναπαλαιωμένα έτοιμα για ποικίλες πολιτιστικές και ψυχαγωγικές χρήσεις





Δημοτικό Πάρκο των Σιδηροδρόμων  
Κάτοψη της μελέτης του Δημοτικού Πάρκου Σιδηροδρόμων

Ωστόσο η υποδομή για τις δραστηριότητες της Δ.Ε. Π.Α.Κ. δεν εξαντλείται στο Δημοτικό Πάρκο Σιδηροδρόμων. Μετά τους σεισμούς, ο σχεδιασμός δύο νέων μεγάλων οικιστικών κέντρων, στην περιφέρεια της πόλης, του Δυτικού και του Ανατολικού Κέντρου, προέβλεψε την εξάπλωση της Δ.Ε.Π.Α.Κ. και την αποκέντρωση των λειτουργιών της σε νέους χώρους. Η κατασκευή μιας μεγάλης «Τέντας» στο Ανατολικό Κέντρο, πρότυπου κλειστού γυμναστηρίου με υψηλές προδιαγραφές, εξασφαλίζει μια νέα προοπτική στον μαζικό αλλά και στον αγωνιστικό αθλητισμό, ο οποίος έχει ήδη μια πολύ καλή παράδοση στην πόλη μας — αξίζει εδώ να σημειωθεί η πανελλήνια ακτινοβολία του Φ.Ο.Κ.

Όμως η ίδια «Τέντα» μπορεί να χρησιμοποιηθεί για μαζικές πολιτιστικές εκδηλώσεις.

βλεφθεί κατάλληλοι χώροι για τα καλλιτεχνικά εργαστήρια της Δ.Ε.Π.Α.Κ. (μουσικής, χορού και εικαστικών), ενώ για πρώτη φορά θα δοκιμασθεί από εφέτος στο Δυτικό Κέντρο η λειτουργία ενός πρότυπου καφενείου για νέους, που θα συνδυάζει τις λειτουργίες ενός καλού καφενείου με κάποιες πολιτιστικές δραστηριότητες (βίντεο, κινηματογράφος, δισκοθήκη, διαλέξεις - συζητήσεις κ.α.)

Θα πρέπει ιδιαίτερα να σημειώσουμε ότι υπάρχει σοβαρός προβληματισμός για την αισθητική εμφάνιση όλων αυτών των νέων χώρων, κι αυτό όχι μόνο στον αρχιτεκτονικό τους σχεδιασμό.

Εδώ δηλαδή καλείται ο Εικαστικός Τομέας της Δ.Ε.Π.Α.Κ., σε συνεργασία με επώνυμους καλλιτέχνες, να προσδώσει στους χώρους την αισθητική ομορφιά που ταιριάζει στις λειτουργίες τους.



Η Τέντα - εσωτερικό.



Η Τέντα - εξωτερικό.

Ο Κινηματογράφος και τα Οπτικοακουστικά μέσα, ο πέμπτος Τομέας της Δ.Ε.Π.Α.Κ., είναι έτοιμος να ξεκινήσει στο άμεσο μέλλον. Έχει ήδη τελειώσει η διαμόρφωση του χώρου — άλλο παραδοσιακό κτίριο που αγοράστηκε για τις ανάγκες της Δ.Ε.Π.Α.Κ. — ενώ ο εξοπλισμός του με τα πλέον σύγχρονα μηχανήματα, κόστους πολλών εκατομμυρίων, περιμένει την άφιξη του ανθρώπινου δυναμικού, που θα στελεχώσει τα διάφορα εργαστήρια.

Εκτός από μία γενική κινηματογραφική παιδεία που θα παρέχεται στους νέους μέσα από τα εργαστήρια (σκηνοθεσία, σενάριο, φωτογραφία, μοντάζ, σκηνικά, κοστούμια, ήχος κ.λπ.), ο Τομέας του Κινηματογράφου φιλοδοξεί να παράγει δικές του παραγωγές, με την ευθύνη έγκυρων καλλιτεχνών και τεχνικών, αλλά και με συμμετοχή ερασιτεχνών, μαθητών των εργαστηρίων.

Οι παραγωγές αυτές θα έχουν αντικείμενο θέματα από την ζωή και το περιβάλλον της Μεσσηνίας, θα είναι υψηλών τεχνικών προδιαγραφών και θα σκοπεύουν την προβολή τους από τα ελληνικά και ξένα τηλεοπτικά δίκτυα.

Έτσι ο Τομέας αυτός θα έλθει να συμπληρώσει και να προεκτείνει την δραστηριότητα της Κινηματογραφικής Λέσχης. Με ανάλογο τρόπο συμπληρώνεται, υποστηρίζεται και ενισχύεται η δράση των υπολοίπων τοπικών φορέων που συνεργάζονται με την Δ.Ε.Π.Α.Κ.



Το Δημοτικό Πνευματικό Κέντρο - Πανταζοπούλειος Λαϊκή Σχολή



Κτίριο «Κυβέλου» Σχολή Κινηματογράφου  
Το κτίριο Κυβέλου θα στεγάσει το Εργαστήριο οπτικο-ακουστικών μέσων της ΔΕΠΑΚ



Το αμφιθέατρο του Κάστρου Καλαμάτας

Εκτός από την συμμετοχή ορισμένων εκπροσώπων τοπικών φορέων στο Δ.Σ. της Δ.Ε.Π.Α.Κ. οι πολιτιστικοί σύλλογοι ενισχύονται και οικονομικά από την Δ.Ε.Π.Α.Κ., άλλοι άμεσα (με τη μορφή ετήσιας τακτικής ενίσχυσης), άλλοι έμμεσα (με τη μορφή της συμπαραγωγής σημαντικών εκδηλώσεων). Το ενδιαφέρον της τοπικής αυτοδιοίκησης για τους τοπικούς πολιτιστικούς συλλόγους εκδηλώθηκε και πρόσφατα με την αγορά οκτώ παραδοσιακών κτιρίων τα οποία παραχωρούνται στους συλλόγους για τις ανάγκες τους. Μ' αυτό τον τρόπο ένα μεγάλο μέρος των παραδοσιακών κτιρίων, που διασώθηκαν στην Καλαμάτα, έχουν μετατραπεί σε εστίες πολιτισμού, δίνοντας συγχρόνως κι ένα συμβολικό νόημα στην σχέση του παρελθόντος με το παρόν και το μέλλον.

Η κτιριακή υποδομή για τις πολιτιστικές δραστηριότητες συμπληρώνεται και με χώρους που δεν ανήκουν ευθέως στον Δήμο, όπως το Αμφιθέατρο του Κάστρου της Καλαμάτας, ένας πολύ ευχάριστος και λειτουργικός χώρος που φιλοξενεί τις θεατρικές, μουσικές και χορευτικές εκδηλώσεις του καλοκαιριού, ή όπως το καινούργιο Δημοτικό Πνευματικό Κέντρο - Πανταζοπούλειος Λαϊκή Σχολή, που προσφέρει πολλές και ποικίλες δυνατότητες (εκθεσιακός χώρος, βιβλιοθήκη, θέατρο κ.λ.π.).

Ποιά είναι όμως η εικόνα που έχει ο κάτοικος της Καλαμάτας για την πολιτιστική ανάπτυξη της πόλης του και ειδικότερα για το έργο της Δ.Ε.Π.Α.Κ.;

Θα παραθέσουμε εδώ κάποιες πληροφορίες που απατούν έμμεσα στο ερώτημα. Όταν οι καταστροφικοί σεισμοί του Σεπτέμβρη του 86 ξεσπίωσαν το μεγαλύτερο μέρος των κατοίκων, εξαρθρώνοντας κάθε κοινωνική λειτουργία, οι πρώτες δραστηριότητες, που ξανάρχισαν σχεδόν άμελους όχι μόνο μία διέξοδο στον πόνο και τη δυστυχία, ρίων της Δ.Ε.Π.Α.Κ., που πρόσφεραν σε μικρούς και μεγάλους όχι μόνο ένα διέξοδο στον πόνο και τη δυστυχία, αλλά και το αισιόδοξο μήνυμα της ζωής που συνεχίζεται, ξεπερνώντας κάθε δυσκολία, οσοδήποτε μεγάλη.

Σήμερα, τρία χρόνια μετά τους σεισμούς, όλοι αναγνωρίζουν την μεγάλη προσφορά της Δ.Ε.Π.Α.Κ., και του ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ.Κ.

Είναι βέβαια σίγουρα πολύ νωρίς για να εκτιμήσει κανείς όλη τη σημασία και το εύρος αυτής της προσπάθειας. Ωστόσο τα μέχρι σήμερα θετικά βήματα, η καθολική εμπιστοσύνη των κατοίκων, η ηθική στήριξη της διανόησης της Αθήνας και η οικονομική υποστήριξη του Κράτους, επιτρέπουν κάθε αισιοδοξία.

Όσο για την τοπική αυτοδιοίκηση, είναι πεπεισμένη πως η υπόθεση του πολιτισμού αξίζει κάθε θυσία.



Μέσα στη τσιμεντένια αποθήκη που στέγασε πρόχειρα τη ΔΕΠΑΚ ξενάγηση σε έκθεση με έργα Γύζη και Λύτρα



Στο Δημοτικό Πάρκο των Σιδηροδρόμων μετά το σεισμό: Έξω οι απλώστερες της αναγκαστικής κατασκήνωσης. Ο Κόσμος συνωθείται στην είσοδο της Έκθεσης. Ο Πολιτισμός δεν έπεται ... αλλά συμβαδίζει με τη μετασεισμική ζωή εδώ στην Καλαμάτα.



Το κτίριο Αναγνωστοπούλου, που θα στεγάσει την Πινακοθήκη της ΔΕΠΑΚ



Κτίριο Κατσουλέα: θα στεγάσει το Μορφωτικό Σύλλογο Μεσσηνίας και το Μεσσηνιακό Ερασιτεχνικό θέατρο



Το κτίριο Κρασσακόπουλου, που θα στεγάσει τους Επιστημονικούς συλλόγους της πόλης



Κτίριο Τσίγκου: θα στεγάσει υπηρεσίες του Δήμου



Το κτίριο Χανδρινού, που θα στεγάσει τον Πολιτιστικό Σύλλογο «ΑΚΡΙΤΑΣ» ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ



Το κτίριο Φιτσάλου - Κλειδωνα, που θα στεγάσει τον Πολιτιστικό Σύλλογο «ΟΡΦΕΑΣ» ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ



Κτίριο Πλεματιά-Βογόπουλου: θα στεγάσει το Λύκειο Ελληνίδων Καλαμάτας



Γυμνάσιο Παραλίας: θα στεγάσει τις Διοικητικές Υπηρεσίες της ΔΕΠΑΚ

ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ  
"ΑΦΙΕΡΩΜΑ" ΣΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ  
ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ  
ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ  
ΕΛΛΑΔΟΣ (Κ.Ε.Δ.Κ.Ε)  
ΑΠΟ 14 - 17 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1989  
ΣΤΗΝ ΚΑΛΑΜΑΤΑ